

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în ne-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din intru și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80. etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dăsul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile neîncercate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI DE ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julius
Leopold (VII Erzsébet-körut)
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colônă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicită mai dese după tarifa
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

Nr. 159.

Brașov, Sâmbătă 19 Iulie (1 August).

1903.

Afacerea mituirilor.

Cu mare încordare se așteptă în întreaga monarchie desnodământul crizei unguresci. Oare această criză se va ajunge, în urma celor petrecute în decursul zilei și a nopții de Miercuri, deja la punctul ei de culminare ori încă nu?

Dacă ar fi să ne luăm numai după diarele independiste, am trebui să credem, că criza încă n'a ajuns în toilul său și că de aci încolo ea va oferi lumii spectacole și mai surprinzătoare ca cele de până acum.

Se știe că totă opoziția, afară de membrii partidului popular, a părăsit sala ședinței Miercuri la miezul nopții, cântând imnul lui Kossuth. Pasul acesta a fost binevenit majorității, căci ea a putut astfel să primescă în liniște propunerea ministrului-președinte de a se trece la dezbaterile proiectului de indemnitate, dând astfel o lovitură destul de simțibilă obstrucțiunii. Președintele camerei, contele Apponyi, peste așteptarea celor din opoziție, a luat în apărare propunerea lui Khuen-Hedervary, dîcînd că ia asupra-și totă responsabilitatea pentru legalitatea procedurii majorității.

Atitudinea aceasta a lui Apponyi a produs mare amărăciune și îngrijire în sinul obstrucționistilor, cari până acum au privit în președintele camerei un protector al nîsuințelor lor și acum îl vîd mergînd de odată mîna 'n mîna cu Khuen-Hedervary. Astăzi independiștii declară pe Apponyi capabil să sprijinască pe contele Khuen chiar și în cazul disolvării camerei în stare de *ex lex*.

Obstrucționiștii sunt foarte înurcați vîdînd schimbarea ce s'a petrecut în sinul partidului liberal, care și-a introdus atacul în contra lor cu concursul lui Apponyi. Ei

vîd, că terenul începe a-le aluneca de sub picioare și de aceea se aruncă cu tot focul lor asupra afacerii mituirilor, ce va fi cercetată de comisiunea parlamentară de 15, a căreia alegere avea să se facă în ședința de azi a camerei.

Vorbînd despre anunțatele încercări de a mitui pe deputați ce să înceteze a face obstrucție, „Magyarország“ esclamă: „Națiunea pôte privi cu îngrijire la viitor. Putem să fim pregătiți încă la mari încercări și la procederea cea mai violentă. Sistemul austriac, decă odată începe lupta, încercă tôte mijlocele ca să-și ajungă scopul. Vechile lui arme sunt banii și violența. Cu acestea și-a dobîndit în tot-déuna succesele...“

Nu-i vorba, s'ar puté dice multe despre sistemul de odinoriă austriac, care a servit ca exemplu sistemului nou unguresc, s'ar puté vorbi de dascăli și de discipulii lor, dér această ar fi azi de prisos, după ce s'a descoperit, că un conte unguresc a fost patronul lui Dienes, cel acusat cu încercările de corupere, și că acesta e tocmai guvernorul orașului Fiume, contele Ladislau Szapary.

Printr'asta, firesce, afacerea mituirilor a câștigat o importanță mai mare, decăt se credea la început. Contele L. Szapary declară, că atunci când a dat banii lui Dienes, a procedat de capul lui și că contele Khuen n'a știut nimic de ceea ce a făcut.

Cu consimțământul ministrului președinte camera a decis erî să-și amâne ședințele până ce comisiunea parlamentară de 15 va termina cercetarea în afacerea mituirilor. Khuen răspunse și celor cari cereau imediata lui depărtare dela cîrmă, dîcînd că tocmai în împrejurările de față rămînerea lui la putere e neapărat necesară.

Ședința furtunôsă din dieta ungară.

Tôte foile se ocupă în prim articol de scenele ne mai pomenite, ce s'au petrecut alaltăieri în camera deputaților din Budapesta.

Diarul „Alkotmány“ sub titlul „Mare scandal“ scrie:

„Când scriem aceste rînduri, pe la ôrele 12 din nôpte, în camera deputaților urlă vijelia patimilor deslîntuite, cum nu s'au mai vîdut în parlamentul ungar de când cu famîosa ședința de nôpte din epoca lui Banffy și cu care nu se pot asemăna, de cât scenele din camera francesă pe timpul scandalurilor panamiste.

S'au întimplat scandaluri revoltătore cari te fac să înroșești. Un membru de altmîntea neînsemnat al partidului obstrucționist, Papp Zoltan, a destăinuit, că s'au încercat să-l mituească cu suma de 10.000 corone. Lovaszy Marton a anunțat că au vrut să-i cumpere fôia (Magyarország) cu 60.000 corone. Nessi Pál a spus că pe alegătorii lui i-a cumpărat tot acela care s'a încercat să mituească și pe Papp Zoltan, Diénes Marton, fost deputat coștist și redactor, actualmente agent, ér cel ce s'a încercat să cumpere fôia lui Lovaszy este redactorul unei foi nemțești banffiste cu numele Artur Singer. După aceste destăinuirii au urmat nisce scene violente, ér ceea ce s'a petrecut prin cloare este de nedescris. Ministrul președinte nebăgînd în sémă cele ce se petreceau în dietă, și-a prezentat moțiunea, în care propunea, ca dieta să trecă imediat la dezbaterile indemnității. În sgomotul turbat ne putînd să vorbescă, și-a prezentat moțiunea în scris. S'a produs o învîlmășală și obstrucționiștii au rupt hîrtia cu moțiunea. Intr'aceea nisce figuri notorice acusau în cameră pe ministrul președinte cu înscenarea mituirilor, ér prin cloare alți indiviđi notorici colportau vestea, că banii destinați pentru mituire ar fi fost dați de către moștenitorul de tron Francisc Ferdinand.

„Alkotmány“ relevă, că Banffy a știut să-și procure pentru alegerile de la 1896 suma de 3 milioane și dă a înțelege că sumele destinate pentru mituire tot prin Banffy vor fi fost stôrse de la jidovii din Leopoldstadt.

„Budapesti Hirlap“ sub titlul „Anarchie parlamentară“ resuméză cele întimplute în memorabila ședința și face următoarele concludsiuni:

Privim cu inima strînsă sbuciumările grozave ale parlamentului, care și-a pierdut echilibrul. Rugăm pe tóți cetățenii patriei, să nu urmărescă isbucnirile acestea ale unui organism bolnav numai din curiositate, ci din sentimentul acela de responsabilitate, care ne obligă pe tóți față cu patria. Înainte de asta cu o lungă serie de ani s'a pornit mișcarea nobilă, de a planta individualitatea rasei nôstre în tôte institutiile țerii. Tendința acesta a strîns pe tóți fii patriei. Ce eróre și ispită ar fi acum, să cadă națiunea pradă certelor și anarchiei, când cu persistență bărbătescă, stăpînire de sine și armonie s'ar puté ajunge totul!...

„Egyetértés“ scrie un articol intitulat „Jellasic II“, poreclînd cu acest nume pe Khuen-Hedervary și lăsînd a înțelege, că mituirile el le-a pus la cale. „Egyet.“ spune, că ministrul președinte amenință constituțiunea și provocă revoluțiunea în țera.

Conflict în chestiunea zaharului.

Ministrul președinte al Austriei Dr. Koerber, a fost chemat la Ischl de către Maj. Sa, împreună cu ministrul de finanțe Böhm-Bawerk, ca să refereze despre conflictul ce s'a ivit între Austria și Ungaria în chestiunea zaharului.

Éta cum prezentă chestiunea acesta „D. Z.“ din Viena:

Guvernul austriac ține la punctul său de vedere, că Austria este autonomă și că prin urmare are dreptul de a abroga

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

File rupte dintr'un carnet.

(Biserici multe de lemn și puține de piatră. — Părintele din Hosfăluu. — Laorem și jale. — Nuțu. — Biserica și sinagoga. — !!?)

— Septembrie 1902.

Dacă arunci o privire asupra hîrtii căilor ferate, veđi, că pentru a ajunge din comuna nôstră până la Șomcuta, fosta capitală a districtului „Cetatea de piatră“ trebuie să descrii o figură în forma matusculei S.

Frumșeța naturii și suvenirile istorice, împreunate cu amintirea luptelor economice și culturale ale poporului nostru și suvenirile personale îți sunt tovarăși în această călătorie.

Printre multele bisericiuțe de lemn ale căror turnuri șindilite se înalță spre cer ca sulite din mijlocul caselor acoperite cu paie, inima ți-se înveselește vîdînd pe loc pe colo și câte o biserică de piatră.

În Băbeni, comună, ce atingem în drumul nostru și căreia i-s'a dat mult înainte de mișcarea nefastă de maghiarizare, numele oficios de „Aranymező“,

fără să fi putut ademeni pe un singur Român, ca să-i dîcă așa, — vedem o asemenea biserică. În Odorheiu alta, nouă-nouă, înălțându-se ca o regină și dominînd întreaga împrejurime.

Doveđi de jertfe isvorite din dragostea de lege și limbă, la noi atât de strîns unite!

În Jibou avem un institut de credit și economii înfloritor. Razim, cred eu, al progresului pe terenul economic!

Puține regiuni vor fi, cari să întrécă în farmec partea acesta de pe valea Șomeșului. Ori pôte mi-se pare numai mie așa?...

Dér abia 'mî rămîne timp să sfîrșesc reflexiunile sugerate de ceea ce-mî vîd ochii, șiétă-me-s sosit la Hosfăluu, una din cele patru comune chiorănești, în care alătura cu Românii, trăiesc și Unguri.

De aici până în Șomecuta drumul nu ține mai mult de o jumătate de ôra cu trăsura.

Da, cu trăsura, decă ai trăsura.

Nu mult a trebuit să stau însé pe gânduri, căci parochul acestei comune, un prietin din copilărie, mî-a oferit trăsura sa cu cea mai mare gentileță.

— Nu pleca așa curînd, imî dîse preotésă cu un grai dulce, care imî răscolî tôte amintirile din frageda tinerete. Te vedem așa de rar și nicî atunci nu stai cu noi un cias-doué...

În casa prietinelor mei însé ori în cotro priviai... numai jale. Scurt timp înainte de aceea, într'o săptămîna, mórtea le răpi doi copilași drăguți, ér la alte câteva săptămîni murî fratele preotesei, un tîner doctor în drept.

Bucuria revederii, amintirile vechi nôstre prietini, emoțiunile jalnice ale prezentului, tôte acestea imî frămîntau întreaga fire și mă înduioșară.

Înainte! Înainte! Și tot mai departe. În calea vieții sunt multe morminte și flori atât de puține! Dór florile de pe morminte!...

Din prispa casei amêndoi se uitau după mine și m'au petrecut cu privirile până m'au pierdut din ochi.

Începî să ploué ca prin sită.

Vreme mohorită, cum e și prezentul districtului, de a cărei fóstă capitală mă apropiu acum.

Șomecuta, comună situată la marginea pădurii „Corneasa“, de unde probabil și

numele ei maghiar. În țera romănescă i-ar dîce „têrgușor“. O asemăn bunăôră cu Fălciul, séu Murgeni din Tutova.

Aici era odată vieță romănescă: District romănesc, funcționari mari și micî români! Școlă primară cu doi învățători, cum nu se vedea în tótă împrejurime! Ba într'un timp Șomecuteni visau și de un gimnasiu romănesc și pôte chiar și de reședință episcopescă!

Adunări culturale se țineau aici multe prin anii șesedecei, șeptedecei. Se țin și azi, dér par-că cele de azi nu mai sunt ca cele de atunci!

Se dădeau baluri și petreceri... și maialuri cu elevii școliei. Eșiam în Cornésă cu stegulețe naționale de hîrtie în mîni. Așa ne învățase Ilie Pop și Blaga, de la cari am învățat noi carte și iubire de neam. Ér „Nuțu“ cânta „Deșteptă-te Române“.

N'am auđit lăutar, în mîna căruia să plîngă așa vióra, ca într'alui Nuțu.

Astăzi nu mai e nicî „Nuțu“ întăsecei vii. Las' că după ce s'a desarmată. trietul, vieța lui era numai un

În cimiterul satului, la Mureșianu. Traian H. Pop.

fără consimțământul Ungariei legea despre distribuția individuală a zaharului și că datoria guvernului ungar este, de a găsi mijloacele pentru a asigura fabricile ungurești consumul zaharului în Ungaria. Cererea Ungariei, de a nu se exporta din Austria zahar în Ungaria, nu va fi combătută. Se crede, că se va găsi o modalitate, prin care să se suprimă *exportul zaharului* din Austria în Ungaria, fără a se interzice acesta prin lege și fără a se crea bariera vamală. Astfel s'ar aplană conflictul pe cale pacifică și atunci în Austria s'ar pute abroga prin ordin împărătesc legea despre distribuția individuală a contingentului de zahar.

„Fremdenblatt“ publică următorul comunicat inspirat:

Se svonesce cu siguranță în cercurile interesate, că comisiunea din Bruxella, ce a fost convocată în chestia zaharului nu s'a pronunțat pur și simplu contra contingentului în general și prin urmare nici în contra dispozițiilor §-ului 5 din novela pentru impozitul pe zahar între Austria și Ungaria. Din contră votul acelei comisiuni a fost îndreptat numai contra distribuției *individuale* a contingentului de zahar. Acestui vot i-se va satisface în curând prin abrogarea legii asupra contingentării individuale în Austria. La Ungaria nu se referă dispozițiile de la Bruxella din cauza, că acolo contingentarea individuală nu este regulată prin lege.

„Bp H.“ prezintă chestia zaharului pre cum urmază:

Art. II de lege de la 1903 a erigiat principiul pentru *Austria și Ungaria*, că fabricile de zahar din fie-care din cele două țări au dreptul să cêră, ca zaharul produs de ele să se consume în țera respectivă. Pe baza acêsta și conform consumației din anii anteriori Ungariei i-s'a revenit un contingent de 300.000 mm. de zahar, pe care îl consumă înșăși, înșă care în virtutea unui cartel austro-ungar până acuma a fost furnizat de *Austria*. Bine înțeles, noi n'am luat nimic de la Austria, ci am redobândit, ceea ce era al nostru. Așa am primit noi convenția din *Bruxella*. Într'aceea înșă în *Bruxella* s'a respins *distribuția individuală a contingentului de zahar* de către stat, deci Austriacii au propus atunci, ca prin o convenție privată, care să nu pôtă fi combătută pe baza convenției din *Bruxella*, fabricile austriace să distribuie contingentul austriac, ér fabricile ungare contingentul ungar. La noi, soluția acêsta n'a întimpinat dificultăți, în *Austria* înșă fabricile n'au putut ajunge la înțelegere. Ei numai așa s'ar fi putut înțelege, decă ar fi putut recuceri de la Ungaria contingentul de 300.000 mm. Guvernul austriac este de coniventă cu fabricanții și nu esecută le-

gea, care asigură *fie-cărei țeri consumația proprie*.

Decă nu vom lua decî din timp măsurile de precauțiune, atunci la *1 Septembrie* a. c. s'ar năpusti fără nici o vamă cu zaharul lor asupra Ungariei spre paguba nepusă a industriei ungurești. Ungaria decî nu pôte să facă alta, decăt s'eu să încasseze în acord cu Austria vama de 6 fr., s'eu să o încasseze în mod unilateral față cu Austria. La rindul lor și ei sunt liberi a realiza față cu Ungaria aceeași măsură. Dêr nu o vor acêsta, ei vor ca să *nu se pună de loc vama pe zahar* și amenință, că decă noi totuși vom realiza taxa de 6 franci, ei vor usa de represalii față cu țina noastră. Fôrte bine. Și noi putem să punem atunci taxe pe berea lor, pe uleiurile minerale, pielărie, mașini etc.

Êtă decî după espunerile din ambele părți conflictul în chestia zaharului.

Delegațiunea regimentului rus „Vologda“ la Sinaia.

Se scie că o delegațiune a regimentului rusesc „Vologda“ a fost trimisă în România ca să mulțumescă Augustului șef M. S. Regelui Carol pentru probele de înaltă bună-voință ce i-lea dat cu ocaziunea centenarului înființării aceluși regiment. La Iași li-s'a făcut o frumoasă primire de ofițerii garnisonei. Au făcut apoi vizitele de rigóre și o plimbare prin tot orașul, vizitând principalele stabilimente militare ale corpului IV, ér s'era au prânzit la cercul militar unde a avut loc o recepție în onôrea lor.

Din Iași ofițerii ruși au plecat cu acceleratul la Sinaia. Aici au fost primiți și salutați, în numele Regelui, de d-l căpitan-comandor aghiotant Grațosky, și de d-l locot.-colonel aghiotant Antonescu, d-l locot.-colonel Leontiew, agent militar rus.

Ofițerii ruși au descins la Castelul Peleş, ca oșpeți ai regelui Carol.

La ôrele 10^{1/2}, misiunea rusă, compusă din d-l colonel Alex. Franțovici Ragoza, căpitanul Dimitrievici Mihno și sergentul-major Filipovici Ivanco au fost primiți în audiență de către rege.

D-l colonel Ragoza a prezentat pe ceilalți membri ai misiunii și a remis regelui un superb album cu diferite fotografii ale regimentului.

Ofițerii ruși au fost primiți în urmă de M. S. Regina.

La ôrele 1 după amêdi a avut loc la Castelul regal un dejun în onôrea misiunii rusesce.

La masă au mai luat parte A. S. R. Principele Ferdinand și d-l ministru interim la rêsboi, Ioan I. C. Brătianu.

Toastul M. S. Regelui.

M. S. Regele a ridicat următorul toast:

„Salut cu o vie plăcere deputațiunea Regimentului Meu „Vologda“. Îndoita legătură ca șef și ca fost comandant superior, care mă unesc de el îmi este cu atât mai prețioasă, cu cât acest regiment s'a luptat sub ochii mei cu atâta bravură.

„Cu ocaziunea celei de a 25-a aniversare a victoriilor reputate în jurul Plevnei, am revêdut cu emoțiune câmpul de bătăie, pe care mii de bravi din armatele aliate și-au vêrsat sângele și am depus, în semn de pioasă amintire, o corônă pe monumentul funebru al eroilor din regimentul Vologda.“

„Sêrbătoria centenarului regimentului meu, mi-a dat din nou plăcută ocaziune de a-i arăta simpatia mea și mă simt fericit de a pôte să i-o confirm astăzi în mod personal, urându-i tôte fericirile și ridicând paharul meu în sănătatea M. S. Împêratului Nicolae și pentru gloria bravei sale armate.“

Toastul colonelului Ragoza.

La acest toast, d-l colonel Ragoza a rêspons următoarele:

Sire,

Cu ocaziunea centenarului regimentului Vologda, care are marea onôre de a purta Augustul nume al Majestății Vostre, Majestatea Vostă a bine-voit să acorde regimentului favoruri cu totul particulare. Aceste probe de înaltă favóre au provocat în regiment o vie și adêncă recunoscință.

Mândrii de a purta numele fostului nostru șef pe câmpiile de bătăie de la Plevna, am fost fericiti într'un asemenea moment solemn pentru noi de a pôte merita înalta bună-voință a Majestății Vostre.

Venind aici din ordinul Majestății Sale Împêratul, Augustul meu Suveran, sunt fericit de a pôte fi intrepertul sentimentelor regimentului, pe care am onôrea de a-l comanda petru Augusta persônă a Majestății Vostre.

Ridic paharul meu în sênătatea Majestății Vostre, a Majestății Sale Reginei, a A. A. LL. RR. Principele și Princesa României și a Augustilor Lor Copii, precum și pentru prosperitatea bravei armate române.

La sfêrșitul dejunului a fost introdus în sală și sergentul-major Ivanco, cu care Majestatea Sa a binevoit să ciocnescă paharul.

După amêdi, ofițerii ruși însoțiți de d-nii generali Vartiadi și Robescu și de d-nii ofițeri atașați au făcut o plimbare cu trăsura la Bușteni.

Azi Vineri, delegațiunea rusă a petrecut-o la București, Sâmbătă și Duminică va fi la Tg.—Jiu, Lună dimineța la Chitila, de unde prin Mărășești vor merge la Bêrlad. Aici ofițerii regimentului 4 roșiori al A. S. R. Princesa Maria vor da s'era un banchet în onôrea lor. Marți vor pleca

la Ungheni unde vor lua rêmas bun de la ofițerii români și și vor continua călătoria spre Novogradvolinsk.

Alegerea de Papă.

În ziua de 29 Iulie au depus cardinalii jurământul, că vor păstra secretul asupra celor, ce se vor petrece în *conclavă*.

Toți cardinalii, câți vor lua parte la alegere, 62 la număr, au sosit la Roma.

Se crede, că conclava nu va ține mai mult de 2—3 zile. Printre cardinalii domnesce curentul de a păstra și continua tot ce a fost nobil în activitatea lui Leo XIII, ce deosebire inițiativa generoasă pe terenul social și pe terenul sciințelor teologice și filosofice. Noul papă trebuie să fie, după părerea celor mai mulți, elevat peste ori-ce rivalități politice s'eu internaționale și să observe față cu tôte puterile o *atitudine neutră*, ca să nu se pôtă dice, că ar preferi vr'un stat s'eu vr'un guvern. Relațiunile cu Italia se rêmână în *statul quo*, dêr se-și dea silință a ridica spiritul religios în popor, care a început să slăbescă în timpul din urmă. Biserica are nevoie acum mai puțină nevoie de *politică* și dorința generală ar fi, să se alégă un *papă apostolic și evangelic*.

De la comună.

Ședințele de la 29 și 30 Iulie n. ale reprezentanței orașului Brașov.

Ședința din 29 l. c. a comunității a fost fôrte bine cercetată, cum se întemplă de regulă când sunt alegeri de funcționari orășenesci. Membrii români au fost de asemenea bine reprezentați, fiind la ordinea zilei și unele chestiuni ce-i interesau în deosebi.

Primarul *Hiemesch* amintesc, că acêstă ședință e cea dintâi de la alegerea nouă de funcționari și comunică, că noul statut de organizare a orașului a întrat în vigóre de la 1 Iulie a. c. Rêspunde apoi la mai multe interpelări ce i-s'au adresat în adunările trecute ale reprezentanței.

Se adresază primarului nou interpelări cu privire la regularea canalului din strada négră (*Zakarias*) a canalului din strada lungă în Brașovul-vechiu (*Hubbes*) și a stradei de pe livadea poștei (*Gött*). Primarul rêsponde că va căuta cât îi stă în putință a îndrepta neajunsurile.

Se trece apoi la ordinea zilei. Se alege funcționari oficiului de amanetare orășenesc și adecă se alege cu aclamație H. *Lintz* ca administrator al oficiului, în locul d-lui Neugeboren, care s'a retras la pensie, și H. *Hann*, ca îngrijitor al amanetelor. Prin votare repetată se alege oficial la același oficiu de amanetare E. *Altstädter*.

Ca controlor al spitalului civil se alege cu aclamație Lud. *Zoltner*.

admirat în viață, i-au ridicat o cruce de piatră, pe care au gravat următoarea inscripție:

Musicantului „Nu țul“ N. 1830. R. 1897.

Prin Elia Pop și soți 1900.

„Fie-i sufletul ertat, Că pe mulți a delectat“.

Biserica și șcôla au fost în tot-déuna grija cea mai mare a Șomcutenilor. Ne-nunmerate sunt jertfele aduse pentru aceste două instituțiuni. Noua biserică a costat aprôpe 100.000 corône și se înalță în mijlocul comunei, parcă-i o catedrală, ér șcôla susține cu isbândă concurența șcôlei de stat, înființată aici, fără nici un rost în còstele șcôlei confesionale.

„Ne gândeam să mai înființăm un rost de învățator pe lângă învățatorul și Kelu-a, pe cari îi avem“ îmi spunea un

taș al acestei comune, al că-1—1. (1) dêr nu putem, pentru-că ne cere statul să plătim teva mii de fiorini“.

— Pentru ce?
— Apoi șcôla se întreține din venitul, ce-l căpêta comuna la „mărturie“ (têrg sêptemânal) din taxele ce le plăteau ômenii pentru „țidule“. Pentru venitul acesta nu se plătia contribuție statului, fiind-că venitul din taxe, câtă brumă era, se considera ca un fel de arendă plătită bisericei de către comuna politică pentru locul undese ținea têturul și care era proprietaten bisericei.

— Ei, și acuma de ce să plătiți, decă mai nainte nu plătiați?

— Acuma trebuie să plătim, fiind-că consiliul comunal, notarul, primarul sunt mai toți străini, în mare parte jidovi.

— Va să dică în locul primariului Micu și a notarului Rațiu au venit străini? Cum se face asta?

— S'au vîrit aici cu încetul și tot așa, încetul cu încetul, ne-au scos pe noi de la comună. Întâiu a fost ales un notar jidov, pe urmă acesta a sciut să se învêrtescă și să-și aducă lângă sine coreligionari de ai săi.

— Ei, și d-vôstră ați stat cu mâinile în sin?

— D-ta scii povestea cu còda topo-

lului? Când se apropiase odată omul de pădure, cu un topor în mână, arborii mai tineri au început să tremure, că vine omul cu toporul și îi va tăia. Dêr un arbore mai bêtrân le-a spus: „Nu vê temeți copii! Omul acela cu toporul nu ne pôte face nimic. Dêr să ne ferescă Dumnețeu, să nu se afle vr'unul printre noi, care să-i dea vr'o crêngă, să-și pună còdă la topor! Atunci va fi vai de noi!“

— Va să dică cum spunea Alecsandri:

„Pentru-că și mai nainte s'au găsit printre [Români] Omeni vîndători ca Iuda, inimă rele de păgânt!“

Așa e. Un șef administrativ care era de nascere Român, ne-a octroiat cu mijlocele ce i-au stat la dispoziție, un candidat jidov, care a fost ales împotriva tuturor protestelor noastre. Și se veđ, ce șiret a fost acel șef administrativ. Ca să arate favoritului s'eu, ce dificultăți marî are, să biruescă pentru-ca să-l pôtă scòte ales, a pus la cale tot el, o întrunire a Românilor, în care s'a hotărît în unanimitate a se vota pentru un candidat Român, care avea și el calificația necesară. Întrunirea Românilor n'a fost de cât o apucătură pentru a spăria pe jidov și a-l în-

demna și mai mult să facă tôte sforțările ca se rêușescă... Mă înțelegi?

— Înțeleg. Mai bine n'ași înțelege! Va să dică de agurida, ce au mâncat'o părinții, li-se strepezesc acum dinții copiilor. Un consiliu comunal compus în majoritate din membri *sinagogei*, cum să sprijinescă o *biserică* creștină? Curată socotélă!... Și cum? Trebuie să plătiți pentru tot timpul cât v'ați bucurat de imunitate?

— Nu, ci numai pentru cinci ani în urmă cu procente cu tot. Pentru restul anilor de mai nainte nu trebuie să plătim, fiind-că aceia au întrat în prescripție. E destul de mare înșă și suma acêsta pentru comunitatea noastră, care și-a sleit fondurile cu zidirea bisericei și întreținerea șcôlei! Ce cređi? E vorba de câteva mii de fiorini!...

Uite, ec' așa se vinde biserică și șcôla! Un singur act nesocotit, inspirat de diavolul lacomiei și s'au primejdut instituțiile noastre naționale pe generații întregi!

Pentru a ispăși asemenea păcate, nu este suficientă o viață întregă de pocăință!

Unele propuneri meritorie nu se pot desbata depărtându-se după alegere prea mulți dintre membri.

La p. 6: propunerea primăriei ca orașul să cumpere buticele zarafilor, zidite lipit de casa nr. 94 din colțul piața mare și strada Hirscher, dela proprietarii George și Ilie Savu, cu scop de a le delătura ca stând în calea comunicației — a fost respinsă de comisiunea permanentă. Adunarea a respins-o asemenea cu 42 voturi contra 30.

Propunerea pentru întregirea contractelor încheiate cu comuna bisericească evang. sās. și cu Eforia școlilor centrale române gr. or. privitoare la prevederea cu apă a băilor lor, s'a primit.

In ce s'atinge de *proiectul unui statut de pășunat* pe teritoriul orașului Brașov, s'a decis ca acest proiect înainte de a fi debătut să fie tipărit și împărțit membrilor reprezentanței.

Inginerului orașenesc d-l Christian Kertsch care la propria sa cerere a fost pensionat, în afară de pensia ce-i compete după statut pe timp de 18 ani (al 19-lea an de serviciu fiind-că lipsiau două luni nu i-s'a socotit) în sumă de corone 2016 anual i-se votează încă un salariu onorific de 500 cor. anual.

Condncătorului oficiului de anunțare orașenesc i-se urcă salariul anual de 2000 cor. la 2400 cor., ér banii de cuartir de 500 cor la 600 cor.

Sedința continuativă de Joi 30 Iulie s'a început prin alegerea verificatorilor procesului-verbal. Pentru textul român au fost aleși verificatori: Dr. St. Stinghe, Dr. N. Mănoiu și Ios. Maximilian. Apoi s'a procedat la rezolvarea punctelor restante din ordinea de zi, din care relevăm următoarele:

Locuitorii din Scheiú au cerut dela primărie să mijlocască mai multe neapărate reparări și îmbunătățiri în acest suburbiu. Primăria a cerut pentru aceste reparațiuni (de drumuri, fântâni ș. a.) mai întâiu numai 1200, apoi 1500 corone. Adunarea a votat suma din urmă.

La punct 17 adunarea a primit oferta d-lui Ioan cav. de Pușcariu, pe baza căruia pentru pădurea numită „Aluniș“ într'o estindere de 10 holde a promis suma de 2222 cor. și 22 bani.

În comisiunea pentru estradarea intereselor din fundațiunea archiducesei Elisabeta au fost aleși senatorii: Litskei și Boyer, apoi protopopul Vasile Voina și preotul Ios. Maximilian.

In fine mai amintim, că adunarea a decis a pava partea cea mai mare din strada Hirscher, tîrgul cailor și drumul de la gară dintre birturile „Calul alb“ și „Predeal“ cu piatră de basalt de la Racoșul inferior; și acesta de probă. Tot cu piatră de la Racoș statul pavază strada ce duce la gară.

SCIRILE DILEI.

— 17 Iulie v.

Distincție. Cetim în „Drapelul“ că Rss. d-n Ioan Boroș, canonic și inspector școlastic al capitolului din Lugosiú, a fost numit de Papa Leon XIII cu data de 3 Iulie n. a. c. prelat papal.

Accidentele mortale de la Bilek. După rapórturile ulterioare, catastrofa de la Bilek a fost mult mai mare, decât se scia la început. Un soldat din Bilek a scris mamei sale la Komorn o scrisóre, în care spune, că din regimentul său în ziua dintăiu au murit 14, ér a doua zi 8 soldați ér 4 au înebunit și din aceștia încă au murit mai târziu 2. — Cam identice sunt și datele comunicate din Bilek de către un soldat din regimentul nr. 69 cu data de 23 Iulie într'o scrisóre adresată la Alba-Regală. Soldatul acesta scrie despre 23 morți, 46 bolnavi de morțe din regim. 12. Soldatul acesta, care nu îndrăsnesc a spune tot adevérul se jáluesce de asprimea ofiterilor. După-cum spune el, din 1200 soldați ai celor 3 batalioane din reg. 12 n'ar fi sosit la Bilek, decât 100. Soldații sunt înspăimântați și așteptă cu gróză ziua de 6 August când se vor începe manevrele cele mari. Termometrul arată constant 39—40°.

Secerători revoltați. Pe-o pustă din apropierea orașelului Bihar, vechilul Iuliu Ernst a dat o palmă fetei unui secerător. Fata s'a dus plângénd la tatăl-său, care a luat la răspundere pe jupánul Ernst, că de ce-i bate fata? Acesta a scos revol-

verul și a împușcat pe secerător. Cei-lalți secerători auzind de acesta, s'au revoltat și vechilul numai cu mare greutate a putut să scape. Pentru menținerea ordinii s'a adus gendarmerie la fața locului.

Deces. Victor Popea, agricultor în Găiceana (România) a repausat la casa părintescă din Satulung în ziua de 17 (30) Iulie. Inmorméntarea se va face în cimitirul bisericeii gr. or. a Sf. Adormiri din Satulung, Sâmbătă la 2 ore p. m. Il jáluesce părintele Victor Popea ca tată, soția sa Maria, bunicii, I. Sécăreanu și soția sa Elena și frații: Neagoe, profesor, Ioan, inginer și Nicolae student. Fie-i țărina ușor!

Porumbi poștali. Medicul militar Dr. Ebermann din Praga a trimis nu de mult într'o colivie cinci porumbi la oficiul postal din Clușiú, cu rugăminte, să li-se dea drumul la timp potrivit semnă-lându-se plecarea lor prin fir telegrafic. Mercuri dimineața la órele 5.19 porumbii au fost liberați din colivie și s'au ridicat întâiu în sbor la o înălțime neobiceinută, unde s'au învîrtit cât-va timp în cerc și pe urmă orientându-se și-au luat drumul spre apus. Distanța de la Clușiú până la Praga pe linia ferată, este de 1060 chm. și cu trenul accelerat, presupunénd, că cine-va ar merge fără întrerupere ar sosi în timp de 18 óre. Porumbii, decât nu vor fi surprinși în sborul lor de vr'o intemperie și cari nu vor fi mâncați de ulii, vor fi sosit la Praga Miercuri între órele 1—2 p. m.

Un ture escroc. În M. Teresiopol (Szabadka) a fost arestat dílele acestea un șarlatan turc, care se numesce *Ibrahim-efendi* și a sêvîrșit numérose escrocherii prin diferite orașe și stațiuni balneare din Austria. Cu deosebire mai mulți hotelieri sunt, cari l'au reclamat la poliție, că a făcut datorii și pe urmă a spălat putina. La poliția din numitul oraș au sosit diferite jalbe de prin Austria contra turcului. În societatea lui se află și o damă.

Două-zeci de mii de mărci — pentru un purece. Charles Rotschild din Londra are o colecție de mai multe mii de pureci. Numai purecele arctic îi lipsește. Milionarul acesta ar dori fórte mult să dobîndescă de unde-va vr'un purece de vulpe arctică, care este o mare raritate, deóre-ce până acuma nu se găsec, decât 2 pureci de aceștia în toate colecțiile. Rotschild a angajat acuma un vîntor de balene și mai mulți „vîntori di-bacii de pureci“ cu o cheltuiélă de 20.000 mărci ca să mîrgă la polul nordic să prindă un asemenea purece. Câte lacrimi ar fi de șters, câtă miserie de alinat și — jupánul cheltuesce 20.000 mărci — pentru un purece (S. D. T.)

Eserciú de tir. Măne, Sâmbătă în 1 August reg. 50 de infanterie va ține eserciú de tir cu cartușe de réșboiú, ceea-ce se aduce la cunoștința publicului cu observarea, că în timpul de la órele 7 dim. până la 1 p. m. este sever interdíș accesul pe teritorul Poianei, unde se ține eserciúul și cu deosebire circulația pe drumul, ce duce la Postovariul.

Pentru amatorii de fotografie. Aparate de fotografie pentru salon și voiaj fórte renumite; aparate pentru fotografiá la moment, precum și toate articolele necesare, se pot procura dela A. MOLL liferantul curții c. și r. din Viena, Tuchlauben Nr. 9. Manufactură fotografică tondaá la anul 1854. La cerere liste mari ilustrate, coținénd preturile gratis. Deposte în Brașov la F. Jekelius, F. Kelemen, Victor Roth Farmaciști, Teuts'h și Tartler, D. Eremias nepoții.

Internatul de băieți gr. or. rom. diecesan din Beiuș.

În internatul de băieți gr. or. rom. care s'a înființat de diecesa aradană și stă sub jurisdicțiunea Ven. Consistor din Arad, se primesc pe anul școl. 1903/4 elevi, cari studiează la gimnasiul gr. cat. din Beiuș pe lângă următoarele condițiuni:

1 Pentru fie-care elev este a se plăti o taxă de întreținere de 280 cor. anual. Acósta taxă se plătesce în patru rate anticipate, anume la prima Septembrie, 15 Novembre, 1 Februarie și 15 Aprilie după

st. n. Plătirea are să se facă cu totă punctualitatea, pentru-că nepunctualitatea în plătirea taxelor de întreținere conturbă mersul regulat al internatului și este în detrimentul elevilor resp. al părinților lor.

3 Prin primirea unui elev în internat părinții aceștia sunt obligați a solvi taxa pe anul întreg. De la acest obligament abateri se fac numai în casuri esceptionale, când elevul din cauze pentru cari el nu pórtă nici o vină este silit a părăsi școála și prin urmare internatul.

3. Fiecare elev are să aducă cu sine la începutul anului și se presinte inventar în 2 exemplare despre:

a) cel puțin 4 rënduri de albituri, (cămési de zi și de nópte, ismene ciorapi);

b) 6 batiste și 4 ștergare;

c) încălțăminte trebuincioasă (2 părechii);

d) vestminte de pat, anume: o plapomă séu alt acoperemént, 2 lepedee de plapomă și 2 de pat, 2 perini cu patru fețe de perină;

e) 2 pepteni, 3 perii de încălțăminte și o perie pentru haine;

f) îmbrăcăminte necesară (2 rënduri de haine);

4. Tóte albiturile să fie însemnate cu numele întreg al elevului scris cu cernélă ce nu se șterge séu cusut cu fir. Acósta este neapărat de lipsă, ca să nu se piérdă și să nu se schimbe albiturile.

5. Trimiterea de bani și de pachete de-a dreptul pe adresa elevilor e oprită. Aceste să se adreseze rectoratului internatului, care este dator a supraveghia și a se îngriji de tóte trebuințele economice ale elevilor.

6. Elevilor în internat li se va da:

a) locuință sănătoasă, proveđută cu masă deosebită de studiat și cu dulap deosebit pentru fie-care elev.

b) încălđit și luminat.

c) spălatul albiturilor.

d) întreținere sănătoasă și anume: la dejun lapte cald cu pâne, la prând trei feluri (Duminea și în sârbetori și al 4-lea fel), la cină 2 feluri de mâncare, la ojină o bucată de pâne.

e) îngrijire medicală prin medicul internatului. Medicina o plătesc elevii internatului.

f) gimnastică, grădină de joc și promenadă în curtea internatului.

g) îngrijire pentru împlinirea datorințelor școlare și bisericesci.

h) pat de fier, strejac și covor de acoperit patul.

i) linguri, cuțite, furcuță, pahar și servete, cu un cuvént întreg serviciul de masă.

7. Pentru pagubele pricinuite internatului de elevi sunt răspundători părinții lor.

8. Elevii, cari pentru prima órá voesc a intra în internat, vor avé să arate în ce clasă gimnasială se înscriu și vor avé să producă atestat medical, că sunt deplin sănătoși.

9. Cererile pentru primirea în internat au să se înainteze senatului acestui internat până la 7/20 August a. c. Elevii cei vechi vor uvé să-și anunțe de nou venirea lor în internat.

Beiuș, 14 Iulie 1903.

Senatul internatului gr. or. român diecesan din Beiuș (Belényes).

Convocare.

P. O. membrii ai despărțemént. „Abrud-Câmpeni“ al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, și toți binevoitorii culturii poporului român, sânt invitați a participa la adunarea cercuală, ce se va ține Duminea la 9 August n. 1903 în comuna Scărișóra, cu următoarea

Programă: 1. Deschiderea adunării prin directorul despărțemintului. 2. Raportul general al comitetului cercual. 3. Raportul cassarului și stabilirea budgetului pe 1904. 4. Rapórturile agenturilor comunale. 5. Alegerea unei comisiuni pentru înscrierea de membri, încassarea taxelor și raportul acestei comisiuni. 6. Disertațiuni, anunțate directorului cu 48 óre înainte de adunare. 7. Alegerea a doi delegați pentru adunarea generală a „Asociațiunii“. 8. Închiderea adunării și verificarea protocolului.

Din sedința comitetului cercual al despărțemintului „Abrud-Câmpeni“, ținută la 13 Iulie 1903.

Dr. Basiliu Preda, Demetriu Goia,
direct. desp. secret. desp.

Reprezentatii, concerte și petreceri.

Programa concertului arangiat de tinerimea studiosă din Brașov și Sácele la 2 August st. n. în *Dársle* în beneficiul șco-lei gr. or.: 1. Stuntz: Marsch, cor bărbătesc. 2. Silvestri: Serenadă, solo de violă cu acomp. de piano de d-l St. C. Voicu. 3. Declamație, de d-l Z. Bársan. 4. a) G. Dima: Inzadar alerg pământul; b) N. Popoviciú: Hora dorobanților, cor bărbătesc. 5. Schubert: Serenadă (orchestra). 6. G. Vasiliu: „Te-am așteptat“, (romanză) cântată de d-l I. Ovescu. 7. C. Porumbescu: „Cisla“, operetă comică, cor bărbătesc. Sousa: Cadetten-Marsch orchestrá. Corul va fi dirigit de d-l St. C. Voicu, absolvent al conservatorului. Inceputul la 5 óre p. m.

Reuniunea pentru biblioteca populară din Viștea de jos aranjază o producțiune teatrală în 2 August st. n. a. c. în pavilionul din grădina „Făgărășanu“ strada mare. Inceputul la 7 și jum. óre séra. Prețul de intrare: de persónă loc I. 1 cor. 20 bani, II. 1 cor., Loc de stat 60 h. Venitul curat este destinat pentru biblioteca reuniunii. Contribuiri peste taxă și oferte cu cărți pentru bibliotecă se primesc cu mulțămítă și se vor publica prin diare. **Program:** 1. „Trageți Hora“ de Flechtenmacher cântată de corul școlariilor. 2. „Hartă Răzeșul“ operetă comică într'un act de Vasile Alecsandri. **Persónele:** Hartă Răzeșul d-l V. Stanciu. Bursulescu N. Frâncu, Luncean primar P. Borzea, Tarsița Garofescu véduva d-na L. Borzea, Mândica tinérá țéranca d-șóra E. Clóje, Un lacheu * * 3. La pérou poesie de G. Coșbuc declamată de d-l V. Stanciu, 4. „Ce te legeni codrule“ de * * * cântată de corul școlariilor. 5. „Arvinte și Pepelea vodevil într'un act de Vasile Alecsandri. **Persónele:** Arvinte de 50 de ani d-l A. Siandru, Pepelea de 25 ani I. Siandru, Mândica nepóta lui Arvinte d-șóra I. Buzeczky. 6. „Di că-i fript!“ poesie de T. Speranță declamată de d-l A. Borzea. După producțiune dans.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 31 Iulie. În cercurile politice se colportéză svonul, că cele 10.000 corone oferite lui Papp Zoltan, cu scop de a-l mitui ar fi fost date de contele Szapary Lászlo, guvernatorul din Fiume. — Contele Szapary și-a dat dimisia, ceea ce pare a confirma svonul. — Deputații opoziționali au ținut o conferență, în care au hotărit a trimite *Majestății Sale o adresă*.

Budapesta, 31 Iulie. În conferența deputaților opoziționali o fracțiune a declarat, că va continua față cu guvernul obstrucțiunea tehnică

Budapesta, 31 Iulie. În urma sedinței furtunóse de Miercuri s'au ivit mai multe afaceri de onóre. Deputatul Borbely a provocat la duel pe Molnar, ér deputatul Ugron pe Ivanka.

Budapesta, 31 Iulie. În sedința de ađi Kossuth a somat pe Khuen-Hedervary să-și dea dimisia. Acesta a răspuns, că în împrejurările actuale interesele țării reclamă să rămână la postul său. Camera și-a amănat sedințele, până ce comisiunea parlamentară își va termina ancheta. Amânarea nu va dura mai mult, decât până la 10 August.

Budapesta, 31 Iulie. În adresa, ce o vor trimite cei 53 de deputați opoziționali *Majestății Sale* se vor precisa „postulatele națiunii“ și vor declara, că în actualul guvern e imposibilă or-ce înțelegere. — Contele Szapary și-a dat dimisia și a declarat, că a procedat pe propria sa răspundere, el se va presenta în fața comisiunii parlamentare, ca să declare solemn, că ministrul-președinte n'avea cunoștință de inițiativa lui. Szapary díce, că a fost indus în eróre, că obstrucțiunea numai cu asemenea mijloce va puté fi desarmată.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga lângă portalul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Scrieri școlare.

Recompensele și pedepsele în școala populară, studiu pedagogic de *d. Dariu*, cu un adaus, 64 pag. format mare, prețul 60 bani, se pot procura dela Tipografia A. Mureșianu, precum și dela autor și din librării.

Cântul în școala populară de *Iuliu Pop*, învățator în Năsăud. Teoria, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de *Basilin Rațiu*, profesor la seminarul din Blășiu. Prețul 80 b. (cu posta 90 b.)

Gramatica limbii române, pentru școlile inferioare, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de *Ioan Papiu*. Partea I. Etimologia. Edițiunea II. Prețul 50 bani.

„Învățătura creștinăscă“ seu *Catechismul mare* pentru tinerimea greco-catolică. Edițiunea III. (1898). Cu binecuvântarea episcopului de Munișoră al Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag., format 8°, e legată solid și costă cor. 1.60 (cu posta cor. 1.80).

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor preparandiali, a învățătorilor și a altor omeni pe școala de V. Gr. *Borovan* prof. de pedagogie. Edițiunea III. Prețul 2 cor. 40 bani (+ 10 b. p.)

Oral general pentru școala română cu 6 clase și cu un singur învățator de *Georgiu Magyar*. Prețul 80 b. (+ 10 b. p.)

Scriptologia, seu modul de a învăța scriind. Îndreptariu pentru învățătorii la tractarea Abecedarului de *Basilin Rațiu* prof. preparandial pens. Prețul cor. 2 (+ 10 b. p.)

Curs practic de limba maghiară pentru școlile popor. rom. întocmit pe baza noului plan ministerial de învăț. de *Ioan Dariu* cu concursul mai multor bărbai de școală. Partea I. pentru anul I-ii și al II-lea de școală. Prețul 32 bani (+ 10 b. p.)

Aritmetică pentru școlile populare de *F. E. Lutz*. Tradusa de un învățator după a 9 ediție germană. Anul I și II. de școală. Numerii 110, - 10-20 și 20-100. Prețul 40 b. plus 5 b. porto.

Cursul la bursa din Viena.
Din 30 Iulie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	120.25
Renta de corone ung. 4%	99.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	90.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	93.10
Bonuri rurale croate-slavone	98.25
Impr. ung. cu premii	201.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	156.—
Renta de hârtie austr.	100.30
Renta de argint austr.	100.20
Renta de aur austr.	120.90
Rente de corone austr. 4%	100.65
Losuri din 1860.	154.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.90
Acții de-ale Băncei ung. de credit	730.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	661.50
Napoleoniori	19.05
Mărci imperiale germane.	117.27 1/2
London vista	239.20
Paris vista	95.15
Note italiene	95.20

Cursul pieței Brașov.

Din 31 Iulie n. 1903.

Banot rom. Cump.	18.92	Vënd.	18.96
Argint român.	18.80	„	18.90
Napoleoniori.	19.04	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusesce	2.53	„	2.54
Mărci germane	117.10	„	117.50
Lire turcesce	21.50	„	21.60
Seris fonc. Albina 5%	101.—	„	101.25

În cancelaria advocațională a D-lui
Dr. N. Mănoiu,
advocat în Brașov

să primesce numai decât un candidat de avocat sub condițiuni favorabile, să cere însă ca respectivul candidat să posedă diplomă de doctor în drepturi.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an . . . . . 24 „	Pe un an . . . . . 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an . . . . . 4 cor.	Pe an . . . . . 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Esecutare exactă, prețuri ieftine.

Atelier medical dentistic și tehnic
pentru
D A M E,
sub conducerea Domnului **Dr. Fr. Schwarz,**
și Dómnei **Stiehler** nasc. **Goldschmidt.**
Strada Mihail Weiss 6, Etajul I.

Ore de ordinațiune:
înainte de amedei dela 8—12 ore,
după amedei . . . dela 2—5 ore.

Reparaturi, denturi nouă
se esecută prompt.

Asemenea și scóterea și plombatul de dinți.

Atelier dentistic pentru Dame.

Strada Mihail Weiss 6. Etajul I.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cută este provédută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbiciose la stomach și pânțee, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bóle femeesce a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coróne 2.— Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătórescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.
Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provédută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este fórte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de góldină și reumatism și a altor urmări de récélă. Prețul unei sticle originale plumbate, Coróne 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a pelii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Coróne 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provédută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin **Farmacistul A. MOLL,**
c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9
Comande din provinciă se efectuează gínic prin rambursă postală.
La depozite se se ceră anumit preparatele provédute cu iscălituru și marca de apărare a lui A. MOLL.
Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Neopțil, Teutsch & Tartler.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Maiu st. n. 1903.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la óra 5-20 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la óra 8-13 min. séra.
- IV. Tr. accel. la órele 10-26 m. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persóne la óra 3-55 m. dim.
- II. Tren accel. la órele 5-14 m. dim.
- III. Trenul mixt la órele 11-40 a. m.
- IV. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tren mixt la órele 6-50 séra.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la óra 9.18, cu Ciuc Gyimes și Ciuc-Szereda, la óra 10.46 min. a. m.)
- II. Trenul mixt la óra 8-40 min. a. m.
- III. Trenul de per. la óra 3— m. p. m.

Dela Brașov la Zérnesci (gar. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 9-2 min a. m.
- II. Trenul mixt la óra 3-44 min. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 9.47 m. séra.
- IV. Trenul mixt la óra 6-14 m. dim. (Numai dela 1 Iunie Dumineca și în serbători).

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la óre 8-40 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la óra 3— min. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Gyimes.)

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren accel. la órele 5-07 m. dim.
- II. Trenul de persóne la óra 7-50 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la óra 9-27 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
- II. Trenul mixt. la óra 9-18 min. séra.
- III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la óra 7-41 min. dim. (care circula numai Vinerea dela Predeal).
- V. Tr. accel. la órele 10-14 m. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persóne la óre 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 8-20.
- II. Trenul de pers. la óra 1-53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
- III. Trenul mixt, la óra 6-27 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zérnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

- I. Trenul mixt la óra 7-02 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-12 min. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 8-18 séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la óra 8-25 m. dim.
- II. Trenul de pers. la óra 1-53 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 6-27 min. séra. (Are legătură cu Tușnad-Ciuc-Gyimes.)
- IV. Trenul mixt la órele 10.05 m. séra.